

B.

I. Tressbeviisninger og Befordringer.

1. I Directionen.

Da Hs. Majestæt den 28 Januar d. A. i egen allerhøieste Person præsiderede sine Ordeneris Raptul, udnævnte Allerhøist samme Directionens Medlem, Conferentsraad, Historiograph og Commandeur af Dannebrog D. Malling til Storkors af Dannebrog.

Den 20 s. M. udnævnedes Directionens Medlem, Statsraad og Overbibliothekar D. G. Mollenhauer til Conferentsraad.

2. I Directionens Bureau.

Den 2 Januar d. A. er Secretær og Bureauchef, Professor E. Engelstoft udnævnt til virkelig Justitsraad.

Den 5 s. M. er første Copist J. Jørgensen bestikket til Fuldmægtig; hidtilværende anden Co-

pilist G. M. Reebørg til første Copist og Candi-
dat jur. Christian Lund i hans Sted til an-
den Copist, samtlig i Directionens Secretariats
Contor.

3. Ved Universitetet.

Den 5 Januar. ere Professorerne A. Kall,
Midder af Dannebrog, M. C. Kall, S. Wol-
dike, F. B. Bang, S. Wolf og F. H. Hur-
tig, alle udnævnte til virkelige Statsraader.

Den 10 Januar. ere Professorerne A. Kall,
Midder af Dannebrog, M. C. Kall, S. Wol-
dike, F. B. Bang, S. Wolf og F. H. Hur-
tig, alle udnævnte til virkelige Statsraader.

Den 10 Januar. ere Professorerne A. Kall,
Midder af Dannebrog, M. C. Kall, S. Wol-
dike, F. B. Bang, S. Wolf og F. H. Hur-
tig, alle udnævnte til virkelige Statsraader.

II. Examina.
Theologisk Embeds-Examen
i Januar. 1811.

Den 10 Jan.

1. Frederik Christian Petersen. En Søn af
Landmand Petersen, fød paa Anderskov 1786,
blev Student 1803. — Laudabilis & qui-
dem egregie.

2. Niels Eggert Koch. En Søn af Chirurg
Koch i Stubbekjøbing paa Falster, fød 1789,
blev Student 1806. — Laudabilis.

Universit. og Skole-Annaler 1811, 1 B. C

3. Otto Ludvig Holst. En Søn af afgangne Sognepræst Prof. Holst i Randers, fød i Sorø 1786, blev Student 1805. — *Haud illaudabilis.*

191 Den 11 Jan.

4. Steenr Johannes Stenersen. En Søn af afg. Landmand John Stenersen i Jejnager i Aggershuus Stift, fød 1789, blev Student 1807. — *Laudabilis & quidem egregie.*
5. Marcus Frederik Steen. En Søn af afg. Foged Esen Steen, fød i Rastestad 1787, blev Student 1804. — *Laudabilis.*
6. Hans Glud Clausen. En Søn af Sognepræst til Glud ved Horsens, Clausen, fød 1781, blev Student 1805. — *Haud illaudabilis.*

Den 14 Jan.

7. Johannes Jacob Blicher. En Søn af afg. Provst Blicher i Vuuslev på Fålst, fød 1789, blev Student 1806. — *Laudabilis.*
8. Søren Frederik Næve. En Søn af Chirurg Næve, fød i Kiøbenhavn 1786, blev Student 1802. — *Laudabilis.*

9. Jens Sørensen. En Søn af Peder Sørensen i Slagelse, fød 1777, blev Student 1799. — *Haud illaudabilis.*

Den 14 Jan.

2. Juridisk Embedsamen

i Januar 1811.

1. Nils

A. Theoretisk Prøve.

a) Latin.

Den 14 Jan.

1. Martin Georg Martensen. En Søn af Riismand Martensen, fød i Kiøbenhavn 1789, blev Student 1807. — *Laudabilis.*
2. Abraham Falck Muus. En Søn af Glasfabrikbestyrer Muus, fød i Christiania 1788, blev Student 1807. — *Laudabilis.*

Den 16 Jan.

3. Johannes Schack, Baron af Knuth. En Søn af Baron Ad. Christ. Knuth, fød 1787, blev Student 1805. — *Laudabilis.*
4. Johannes Carl Buntzen. En Søn af Overfrigskommissær Buntzen, fød 1790, blev Student 1806. — *Laudabilis.*

5. Hermann Bech. En Søn af Borgemeester
Statsraad Bech i Kjøbenhavn, fød 1789, blev
Student 1807. — Laudabilis.

Den 18 Jan.

6. Johan Anthon Lynge. En Søn af Cancelli-
lieraad Lynge, fød i Kjøbenhavn 1787, blev
Student 1804. — Laudabilis.
7. Ludvig Christian Brinck Seidelin. En Søn
af Statsraad Brinck Seidelin, fød 1788, blev
Student 1806. — Haud illaudabilis.

b) Danst.

Den 19 Jan.

1. Friederich Gierth. En Søn af Lensmand
Gierth i Totens Præstegjeld. Volontair i
Rentekammeret. — Beqvem.
2. Lars Sindermann Holm. En Søn af L.
H. Holm, Overmaaler i Holbek, fød 1785. —
Beqvem.
3. Hans Ramm. En Søn af Skovinspektør
Ramm ved Kuraas Robberværk, fød 1790. —
Ei ubeqvem.
4. Maltbe Bruun Nygaard. — En Søn af
Forvalter Jens Nygaard, fød 1789 i Urlev i
Bierre Herred. — Beqvem.

Den 21 Jan.

5. Henrich Peganger. En Søn af Kjøbmand Peganger i Frederichshald, fød i Egersund 1788. — Beqvem.
6. Carl Møller Hansen. En Søn af afg. Bager Hans Jørgensen, fød i Middelfart 1788. — Beqvem.
7. Anthon Friederik Petersen. En Søn af Fyrbøderen ved Admiralitets- og Commissar. Collegiet, fød i Kiøbenh. 1792. — Beqvem.
8. Christian Andreas Holmer, En Søn af Havnecontrollør Holmer. Copiist i Admiralitetet, fød i Kiøbenh. 1792. — Beqvem.

Den 23 Jan.

9. Niels Ploen Falck. En Søn af Oberst Did. Ott. Falck, fød i Norge 1783. — Beqvem.
10. Niels Lassen Badum. En Søn af Sognepræst Badum for Badum Meenighed i Aalborg Stift, fød 1784. — Ei ubeqvem.
11. Jens Døffer Lauritzen. En Søn af Kjøbmand Døffer Lauritzen, fød i Horsens 1790. — Ei ubeqvem.
12. Lars Ammitzbøll. En Søn af Capitain og Proprietair Ammitzbøll til Holbekgaard, fød 1792. — Beqvem.

13. Benjamin Georg Bang. En Søn af Birke-
dommer Bang i Kjøbenhavn, fød i Golding
1793. — Beqvem.

Den 25 Jan.

14. Anders Esfild Dehlholm. (Fødested, Alder
og Forældre ei angivne). — Beqvem.
15. Christian Frederik Schougaard. En Søn
af Proprietair Schougaard paa Gundeftedgaard,
fød paa Pandum i Borlef Sogn i Aalborg
Amt 1788. — Beqvem.
16. Christopher Binding Kruse. — En Søn af
Hans Kruse, Eier af Garner Mølle ved Ring-
kjøbing, fød paa Lydomgaard ved Varde 1785.
— Beqvem.
17. Henrich Ammitzbøll. En Søn af afd.
Sukferraffinadeur og Proprietair Ammitzbøll,
fød paa Holbekgaard i Randers Amt 1791. —
Ei ubeqvem.
18. Peder Christensen. En Søn af Gaards-
mand C. J. Ladfod, fød i Sønder-Bindslef
Bye i Hjørring Amt 1789. — Beqvem.

B. Practisk Prøve.

a) Candidati Juris.

1. Benjamin Horneman, Secretair (Er. theor.
19 Dec. 1803. Laud). — Haud illaud.

2. Ole Sem (Ex. theor. 15 Jan. 1808. Haud illaudabilis). — Non contemnendus.
3. Hans Severin Fürst (Ex. theor. 18 Jan. 1809. Laudab.) — Laudabilis.
4. Abraham Hansen (Ex. theor. 25 Jun. 1810. Haud illaud.) Non contemnendus.
5. Abraham Falch Muus. — Laudabilis.

b) Examinati Juris.

1. Christian Friederich Seegers (Ex. theor. 13 Oct. 1810). — Vel.
 2. Friederich Gjertz. — Temmelig vel.
 3. Lars Søndermann Holm. — Vel.
 4. Maltbe Bruun Nyegaard. — Vel.
 5. Henrik Veganger. — Vel.
 6. Carl Møller Hansen. — Vel.
 7. Anthon Friederik Petersen. — Vel.
 8. Niels Ploen Falk. — Vel.
 9. Christian Andreas Holmer. — Temmelig Vel.
 10. Lars Ammitzbøll. — Vel.
 11. Anders Eskild Dehlholm. — Vel.
 12. Christian Frederik Schougaard. — Vel.
 13. Christopher Winding Kruse. — Vel.
 14. Peter Christensen. — Temmelig Vel.
-

III. . Academiske Høitideligheder.

Den 4 Februar. blev Hs. Majestæts Kongens Fødselsdag høitideligholdt paa Universitetet ved en latinſk Tale.

Indbyddelsen til denne Høitid var ſkeet ved et af Profeſſor Thorlacius forſattet latinſk Program, ſom handlede om den naunkundige Sælenders, Eriſ den Nødes, Levnet, Character og Fortienest i det iode Aarhundrede *). I Talen, der holdtes i Regentſkirken, handlede p. t. Rector Magnificus, Etatsr. Ridder E. Bugge, om de Forbedringer, ſom under Frederik den Siettes Regiering ere ſkeete i Henſeende til Søeflysternes Forſvar, ſamt i den militære Opdragelſe og Dannelſe.

Ved Talens Slutning bleve de Studerendes Navne bekiendtgjorte, — ſom af vedkomnende Cenſorer vare tilkiendte Præmier for Beſvarelſer paa de i Aaret 1810 udsatte Priisopgaver, hvorhos Cenſurerne over de indſendte Afhandlinger offentlig oplæſtes.

Om det i Medicinen fremsatte Spørgſmaal:
 "Hvilke ere Grændſerne og hvilken Forbindelſen mellem Menneſkets vegetative og animalſke Liv?"

*) Af denne Afhandling findes i dette Hæfte et Udtog under Rubriken: Seiligheds-Skrifter.

vare tvende Afhandlinger indleverede, den ene paa Latin, den anden paa Dansk. Det medicinske Facultets Dom derover var følgende:

Duo nobis exhibita fuerunt tentamina, quorum auctores thema medicum, anno elapso propositum: "qui sunt limites, quisque nexus inter vitam hominis vegetativam & animale?" explicare studuerunt, unum latino idiornate elaboratum, cui inscripta hæc sententia: "usque adeo quod tangit, idem est, tamen ultima distant:" alterum vernacula lingua conscriptum et hac insignitum tessera: "est quodam prodire tenus, si non datur ultra." Nonnulla quidem in hoc opusculo severiorem censorem offendunt: quod scilicet auctor in introductione principia statuerit parum stabilita, quibus ipse in argumenti tractatione vix aliquid superstruxerit, et quod errores, minoris tamen momenti, sparsim occurrant; cum autem lucido ordine & laudabili argumenti cognitione sese commendet auctor, bono quoque sermone sese in humanioribus versatum ostendat, præmium ipsi adjudicare non dubitavimus.

Hafniæ d. 22 Januarii 1811.

F. P. Bang. Saxtorph. Herholdt.

Skielderup. Mynster.

p. t. Notar. Fac.

Ved Seddelens Aabning befændtes Forfatteren at være Studios. Medic. Rasmus Emilius Bruun *).

Til Besvarelse af den philosophiske Opgave:

"Kan man give lige saa nøiagtige Definitioner paa de naturlige Slægter og Arter, som paa mathematiske, moralske og almindelige Begreber, hvilke den menneskelige Forstand enten vilkaarlig eller efter (Tænkningens) nødvendige Love selv har dannet? Gaar dette nu ikke an, hvad er Grunden til denne Forskiel, og hvad har man ifølge deraf at iagttage ved Definitioner og Reglerne for samme, som i Logikens almindelige Behandlingsmaade ei noksom pleier at bemærkes?"

var eet Forsøg indkommet paa Latin, hvilket ei tilkiendtes Prisen. Vedkommende Consorers Dom derover var saaledes affattet:

De quæstione civibus in philosophia palmam desiderantibus anno jam elapso proposita unus tantum exhibito nobis specimine commentatus est; minus autem, quòd ipse fassus est, diligenter, cum aliis negotiis districtus huic satis vacare non potuerit. Quamvis igitur festinationem ipsum opus arguat, ideoque præmio hac vice careat,

*) Dimitteret fra det Schoubocste Institut 1807.

necesse sit, videtur tamen hic auctor nec ingenio ineptus nec a doctrina imparatus hanc rem aggressus, ac eapropter excitandus ad periculum in eodem stadio, si quando tempus magis opportunum nactus sit, sæpius faciendum. Symbolum eius fuit verbum ebreum לְמִינְהָרָה Gen. 1, 12.

Havniæ die 18vo Januarii 1811.

Dreschow. P. E. Müller.

Over den mathematiske Opgave:

"Af Ruglens Natur at udele de analytiske Formuler, ved vis Hielp saavel hele Ruglens som dens fornemste Deles Indhold og Overflade beqvemmeligen kan udfindes" var een Udarbeidelse indsendt, om hvilken Censorerne's Dom var følgende:

De mathematica quæstione, quæ anno superiori de sphaera et formulis analyticis, quibus ejus partes exhibentur, proposita est, duæ nobis oblatae sunt commentationes, una cujus tessera est: *Hjelp God mit Gnaden, hier werd ock Scepe gesaden*; altera, cui inscribitur: *Ουδεις αγεωμετρητος εισιτα*. Uterque autor comprobavit, sese in analysi geometrica egregie versatum esse. Cum autem prioris dissertationis autor uberius et fusius quæstionem pertractaverit, pluresque sphaeræ partes concinnis formulis expresserit, præmium ei

tribuendum esse censemus, licet alterius commentationis autorem cum laude publica nominandum arbitremur.

Hayniæ d. 24 Junuarii 1811.

Bugge. Woldike. J. Wolf.

Med Seddelens Nabning befandtes Forfatteren at være Studios. N. F. B. Schiern *).

Til Besvarelse af den historiske Opgave:

"Med en kritisk Benyttelse af de historiske Mindemærker, som ere tilbage, at undersøge, hvad Fremskridt den romerske Stat gjorde under Kongerne, saavel i sædelig og borgerlig Cultur som i politisk Styrke og Anseelse, og hvilke Indretninger, Hielpemidler og Tilfælde dette især maa tilskrives?"

var indkommen een Afhandling, skreven paa Latin. Medkommande Censurers Dom derover var følgende:

De argumento, quod anno superiori ex historia erat propositum, nempe:

adhibito critico monumentorum, quæ supersunt, usu, examinetur, quænam cum cultus civilis et humanioris tum virium ac existimationis incrementa sub Regibus ceperit res publica Romanorum, quibusque maxime in-

*) Dimitteret fra Odense Cathedralsskole 1806.

nitatis; adminiculis aut eventibus illa deper-
antur?

non nisi una nobis oblata est commentatio. Au-
tor qui tesseræ loco usus est versu Virgiliano:

His ego nec metas rerum nec tempora pono
haud quidem desideriis nostris omnino satisfe-
cit. Nam neque in monumentis critice axami-
nandis justam posuit diligentiam solidamve ape-
ruit doctrinam, neque in re concinnanda artis
historicæ vel studium maturius vel subtiliorem
gustum probavit, neque in dictione aut puritatis
aut elegantiae laudem affectasse videtur; eun-
dem vero cum et idonea monumentorum præsi-
diorumque cognitio nec mediocris lectionis copia
et propositi ordinisqve bene tenax disputatio et
sanum rectumqve iudicium commendent, præ-
mium, cuius nullum habuit competitorem, ho-
noris et incitamenti causa ei tribuendum cën-
semus.

N. Rall. Engelstoft.

Med Seddelens Nabning befandtes Forfatteren
at være Studios. og Alumn. i det pædagogiske Se-
minarium, Salomon Salomonsen *).

Over de i Theologien, Lovfyndig-
heden, Philologien og Æsthetiken ud.

*) Dimitteret fra Rishenh. Cathedralstole i Aaret 1806.

satte Spørgsmaale vare ingen Afhandlinger indkomne.

IV. Fortsatte Efterretninger om Statsdet Universitetet tilhørende Naturalieabinet.

I Disse Aargl. 1810 i B. S. 217 ff. er meddeelt Underretning om Hs. Høigrevelige Excellences, Geheime-Conferentsraad og Ordenskanzler Greve Joachim Godske Moltkes Donation, til Universitetet af hans Faders efterladte Naturaliesamling, samt om Udnævnelsen af visse sagkyndige Mænd til i Overensstemmelse med Gavebrevets 2 § at overtage de Forretninger, som vedkom Samlingens Aflevering, Doubletternes Udskydning og Taxationen saavel af de Stykker af Universitetets Naturaltheater, som vilde blive at indlemme i det Moltkeske Cabinet til dets Completering, som Værdien af de Doubletter, der fra det sidste maatte ansees undværlige.

Afleveringen skete, saasnart i Julii Maaned de tre Værelser i Communitetsbygningen, som bestemtes til Interimloale for det Moltkeske Cabinet *),

*) Da nemlig Universitetets nuværende Naturaltheater ei var tilstrækkeligt til at rumme det ved den Moltkeske Donation udvidede Cabinet, og en betydelig Deel af

vare saaledes istandsatte, at Naturalierne der kunde modtages og opsættes, og, efterat begge (Universitetets forrige og den Moltkeske) Samlingers mineralogiske og zoologiske Afdelinger vare fra hinanden afsondrede og i særskilte Bærelser, hver Afdeling for sig, opstillede, fik de udnævnte sagkyndige Mænd til den dem overdragne Taxation, hvoraf Resultatet blev, at Professor Wad og Justitsraad Mantzen vurderede de til Mineralriget hørende Stykker af Universitetets Naturaliecabinet, som efter Gavebrevet skulde indlemmes i Greve Adam Gottlob Moltkes Naturaliesamling, til 6000 Rdlr., og Værdien af de fra denne overblivende Doubletter til 1000 Rdlr., altsaa, efter den sidste Sum's Fradrag, til 5000 Rdlr.; ligeledes at Professor Rathke og Justitsraad Lehmann ansatte de zoologiske Species, som af Universitetets Samling bleve at indlemme i den Moltkeske, saaledes, at Værdien af de Conchylier, der fra Universitetets Samling optoges i den Moltkeske, ansattes lige med de Doubletter, der fandtes i sidste Samling, og Værdien af de øvrige Zoologica, som af Universitetets Samling ind-

Universitetets Bygninger ved Bombardementet i Sept. 1807 var ødelagt, saa vare for Diebliffet ingen andre Leiligheder end de, som Communitetets Deconomus, Conferenzraad og Ridder Holtermann, beboede i Bygningen til Nørregade. Disse bleve af Conferenzraaden mod en passende Godtgørelse aftraadte.

lemmedes i den Moltkeſke, nemlig Pattedyr, Fugle, Fiſke, Amphibier, Orme og Inſecter, anſloges til 6000 Rdlr., under denne Taxation ikke indbefattede de i Spiritus opbevarede Naturalier, ſom hidrørte fra en ældre Gave af Greve Adam Gottlob Moltke *). Bemeldte 11000 Rdlr., ſom Beløbet af Kurderingsſummen for de af Univerſitetets Samling udtagne og i Greve Adam Gottlob Moltkes, nu Univerſitetet tilhørende, Naturaliecabinet indlemmede Species, bleve ſtrar af Hs. Excellence, Greve og Ordenscanzler J. G. Moltke med Uttring af fuldkommen Tilfredſhed udbetalte, ligesom Hs. Excellence ogſaa for det forløbne Aar har ladet Univerſitetet anvise de 200 Rdlr., ſom ved Gavebrevets § 4 ere ſom aarlig Indtægt henlagte til Naturaliecabinettets aarlige Tilvæxt, hvilke 200 Rdlr. forbeholdes den Anvendelse, hvortil de ere beſtemte, da det med Unſtaffelse af nye Stykker ved Hielp af ſamme for det første har maattet beroe, ſiden det var nødvendigt, at, forinden ſaadant kunde ſkee, fiørſt de foromtalte Forretninger i Henseende til

*) Om denne ældre Moltkeſke Samling af Dyr i Spiritus ſ. Overbergauptmand Brunnichs Dyrhiſtorie, Indledn. S. XXVII (et Bæft, hvis Fortſættelse desværre ſtandes ved Kiøbenhavn's Ildbrand 1795, da, i Forfatterens Fraværelſe derved tilintetgjordes 34 Kobberplader, 5080 ſorte Aſtrik, 1750 malede, og det hele indkøbte Forraad af franſt Papir).

Foreningen af den Moltke'ske og Universitetets Naturaliesamling maatte være tilendebragte; og, efterat om det Hele var under 28 Jan. d. A. til Hs. Majest. gjort allerunderdanigst Indberetning angaaende hvad i det sidst afvigte Aar siden Gavebrevets allernaadigste Stadfæstelse var skeet til Tværfsættelse af de foreskrevne Foranstaltninger og til Fremme af det tilsigtede Niemed, behagede det Hs. Majest. under 9 Febr. næstefter at resolve saaledes:

"Ordenskontsleren Geheimreconférentsråad Grev Moltke tilkiendegives, at Vi med allernaadigst Velbehåg have anseet den med betydelige Opoffrelse, han har gjort til de naturhistoriske Videnskaber Fremme ved herværende Universitet. De, af bemeldte Grev Moltke indbetalte 11000 Rdlr. ville Vi allernaadigst have bestemt til en uroffelig Fond, hvis Renter allene skulle anvendes til Gavn for det naturhistoriske Studium ved Universitetet. Derhos bemyndiges Directionen til at tilkiendegive Justitsraaderne Mantzen og Lehmann, samt Professorerne Wad og Rathke Vor allernaadigste Tilfredshed med Udførelsen af de dem ved Vor Resolution af 27 Junii 1810 overdragne Forretninger. Endvidere ville Vi have Directionen allernaadigst paalagt at lade forfatte en fuldstændig beskrivende Catalog over indbemeldte Naturaliesamling, som derefter ved Trykken skal bekiendtgøres."

Om den allerede med Vinter = Semestret 1810
1811 begyndte Benyttelse af Samlingerne til of-
fentlige Forelæsninger over Naturhistorien skal ved
disse Efterretningers Fortsættelse nærmere blive mel-
det.

V. Heilighedsfrister.

Om Erik den Rødes Bedrifter og Cha-
racter; et Indbydelseskrift til den academiske
Høitidelighed i Anledning af Hs. Majest. Kon-
sørgens Fødselsdag d. 28 Jan. 1811; ved Pro-
fessor B. Thorlacius.

En af de mærkeligste Mænd i Islands Nar-
hyger er Grønlands første Opdager, Erik
den Røde (Raуда). Da ingen af vore Historie-
skrivere, Torfæus alene undtagen, har meddeelt
noget Omstændeligere om denne mærkelige Sø-
mand, saa holdt Forf. det Umagen værdt, hermed
og med de fragmentariske Efterretninger om ham,
som findes hos Ase. Frode, i Landnama, Oluf
Tryggvesson's Saga og hos Arngrim Jonas, at
sammenligne de Haandskrifter i Universitetsbiblio-
theket, der angaae hans Levnet og Daad, og han
benyttede til den Ende 1. Saga Eiriks Raуда
(No. 557 blandt de Annæmagnæanske mss.), hvoraf
Bibliotheket eier et temmelig godt Exemplar. Denne

Saga's Elde sees deraf, at den allerede anføres af Gunnlaug i Oluf Tryggvesson's Saga, Skalh. 1689. 4. P. 2. S. 224. 2. Biørn's af Skarpsaa (som levede 1574-1655) Grønlandſke Anna-ler, paa iſlandſk; en Compilation af allehaande ſkriftlige og mundtlige Efterretninger. De tvende Exemplarer deraf paa Universitetſ = Bibliotheket (No. 15 i 8. og No. 778 i 4.), hvoraf det ſidſte er ſlet overſat paa danſk, handle fortere om Eriſ, men udførligere om Leif og Karlſefne end Eirek's ſaga. Tilføiede ere: Gripla, en grønlandſk Chorographie, Excerpter af Hauksbog; noget om Biørn Torſalaſar og Jonas fra Grønland, en Navneliſte paa Grønlandſke Biſkopper o. ſ. v. Et tredie Exemplar indeholder blot Excerpter uden Orden, og forbi-gaaer ganſke Eriſ's Levnet. Det er No. 769. 4. 3. Floamanna = Saga, heraf 20-26 Cap. op-lyſe Eriſ's Liv. Forf. har havt ved Haanden No. 516 og 517. 4. af de Urnæ = Magnæanſke Codices.

Eriſ den Røde var født paa Sedderen i Egnen af Stavanger. Hans Fader hedte Thorvald, og hans Tipoldefader var den bekiendte Urna = Thorer (Dren = Thorer), ſaaledes kaldet, fordi han af tre Dren, ſom han eiede i Ugdeſiden, havde ſkænket Kong Harald Haarſager til hans Troppers Underholdning den eene, hvorpaa 80 Dren kunde græſſes. Hans Fødsel kan med Rimelighed henføres til Mid-

ten af det iode Aarhundrede. At han stod i Yndest hos Hagen Jarl af Glade, som efter Harald Grafs Mord A. 968 fik Regjeringen i Norge, lader formode en Mand af mere end almindelige Egenskaber. Efter sin Tilbagekomst til Fædderen gjorde han sig tilligemed sin Fader skyldig i Manddrab, hvorover han saae sig nødsaget til at forlade Norge og søge et andet Fædreland.

Island var dengang misfornøiede Norstes sædvanlige Tilflugtssted. Didhen tyede og Eriks (mellem 970 og 980). Men hans urolige Character fulgte med ham. Han flyttede eller fordreves fra et Sted til et andet. Til sidst boede han paa Gaarden Sudey (ved Breidafjord). Men ogsaa her udviklede han sig ved sin voldsomme Adfærd i nye Fortrædeligheder. Det var Skik hos Nordboerne, at i ethvert Huus anbragtes foran Huusbondens Sæde Stokke, kaldede Setstokkar eller Dndveigsfulur, paa hvis Knapper var udgravet den Guds Billede, som de især dyrkede. Eriks havde laant sine Setstokke til Thorgest i Breidabolstad. Pludselig fik han i sinde at fordre dem tilbage, og da de ikke øieblikkeligen bleve udliveredede, at tage dem med Magt. Det kom til et Slagsmaal, som kostede tvende Sonner af Thorgest Livet. Dette gav Anledning til mangehaande Bevægelser og til en Proces, hvoraf Udsaldet blev, at Eriks forviistes paa tre Aar. Da han nu ikke troede sig sikker paa

Livet, besluttede han at gjøre en Opdagelsesreise til det Land, som en vis Gunbiørn nyligen havde seet, da han paa sine Omflakninger i Vesterhavet var ved Storm drevet hen paa nogle Klipper, der siden efter ham fik Navn af Gunbiørnarfjær. Imidlertid holdt han sig skjult, indtil Udrustningen var færdig.

I Begyndelsen af Sommeren 982 (som det synes) løb han ud fra Havnen ved Sneefjeldsnæs, satte først Kursen vestlig, holdt siden af mod Sønden og landede ved det grønlandske Forbjerg Hvitserk *). Herfra styrede han sydlig langs Kysten, for at undersøge, om denne Strækning var beboelig; dernæst, efter at være kommen Hvarfnæs forbi, sejlede han mod Vesten og gik i Land paa Den Giriksey. Her tilbragte han Vinteren, og løb om Foraaret (983) **) ind i Giriksfjord. Sommeren derpaa bragte hans naturlige Nysgierrighed ham til at giennemstreife de øde Egne mod Vesten, paa hvilke Vandringer han ledsagedes og understøttedes af den duelige Jæger (Weidemadur) Thorhall. De vidtløftige Strækninger, Erik besøgte, gav han forskjellige Navne. Slutningen af dette og Begyndel-

*) Jvfr. Eggers Priiskrift om Grønlands Østrebysgds lande Beliggenhed. Kiøbenhavn. 1793. 8.

**) Forf. følger Girik's Saga og Landnama; thi Gunnlaug synes at have en anden Tidorden.

sen af det følgende Aar tilbragte han paa de smaa Der, Eiriksholmer, ved Hvarfsgunnpa. Om Sommeren 984 seilede han til Sneefiel mod Nord, løb ind i Hrafnshofn, og vendte ikke tilbage, før han havde undersøgt alt paa det næieste. Efter atter at have tilbragt Vinteren paa Eiriksen, besluttede han efter det Løfte, han havde givet sine Venner, og da nu hans Forviisningstid var omme, at gaae tilbage til Island. Det af ham opdagede Land kaldte han til lykkelig Varsel og for at lokke flere til at besøge det, Grønland, og havde nu al sin Hu henvendt paa, ved en ny Reise at tage det i Besiddelse og der at anlægge Colonier.

Han kom lykkelig tilbage til Island og landede ved Breidafjörð. Efter et kort Ophold hjemme drog han om Sommeren 986, 15 Aar før Christendommen blev indført i Island, til Grønland med et større Følge. Ti grønlandske Fjorde fik Navn efter lige saa mange af hans Redsagere. En af dem, Heriulf, havde ombord en Christen fra de Hæbudiske Der, hvilken forfattede et Digt kaldet Hafgerðinga drapa *), som havde til Emne et Vers af dette Indhold: Jeg beder Christus, at han vil forunde mig en lykkelig Reise; den klare Himmels borgs Herre være mit Værn. En anden af Eirik

*) maafee: Tæmandsang. Torfaus rigtigere: en Sang paa det brusende Hav, en Skibspsalme.

Følge, Thorkell Farsker, som blandt andet havde faaet Den Hvalsey til sin Lod, skal have været saa stærk, at, da han engang skulde gjøre et Giestebud for Erik og ingen Baad havde ved Haanden, svømmede han selv over til Den og hentede paa sin Ryg en fuldvoren Bæder, skjønt Den laae en halv Mil fra Landet. Foruden Erik vare der adskillige andre, som foretog Reiser til Grønland. Ase Frode fortæller, at en af dem, som havde fulgt Erik-Røde, havde fortalt hans Farfader, at i een og samme Sommer løb 35 Skibe ud fra Breidafjord og Borgafjord, af hvilke kun 14 kom til deres Bestemmelse. Man seer ogsaa af det, som Saga'rne fortælle om Hytter, som Forulykkede havde opført, at hine Rytter vare meget farlige for Søfarende.

Erik den Røde viste en særdeles Hielpsomhed mod alle dem, som, efter at have overstaaet mangehaande Farer, kom til ham, undertiden i den meest blottede Tilstand. Hvad der læses i Eriks Saga om Thorbjørn, viser, at Grønlands Nybyggere ofte kom i den største Mangel paa Fødemidler, og at de i saadan Nød toge deres Tilflugt til Herrekonster. Det er mærkeligt, hvor omhyggelig Saga'ns gudfrøgtige Forfatter, sættende ligesom den christelige Overtro mod den hedenske, og, som det synes, svævende mellem begge, har beskrevet alt dette.

Erik avlede trende Sønner, Leif, Thorvald og Thorstein, og en Datter Freidis. Den berømteste

af dem blev Leif. Femten Aar efter Grønlands Besættelse reiste han til Tronhiem, og ankom om Høsten i Aaret 1000 til Kong Oluf Tryggvesen. Kongen tog meget vel imod ham, men tvang ham med hans hele Følge til at antage den christelige Religion. Næste Foraar gav Kongen ham det Brev, at reise til Grønland og der at omvende Indbyggerne til Christendommen. Derhen reiser han nu, forsynet med alt det Fornødne og deriblandt ogsaa med Præster. Men ved Storm drevs han til et ubekendt Land, hvor han foresandt Vinranke, vildt Korn og de herligste Frugter. Efter at have medtaget nogle Prøver heraf, gav han sig igien til Sees, og ankom efter megen Omflakken til Grønland. Som han her var kommen i Land, saae han nogle Skibbrudne drive om paa Brag i største Livsfare. Dem fik han reddede og bragte dem til sin Fader. Erik ønskede sin Søn til Lykke med den heldige Bistand, han havde kunnet yde disse Ulykkelige, og yttrede, at herpaa var mere at sætte Priis end paa det nye Slags Gøglere *), han bragte med sig. I øvrigt, hvis man skal troe Eriks saga, fik den nye Religion mange Tilhængere. Endog Eriks Hustru, Thiodhilda, skal imod sin Mand's Villie have antaget den og bygget en Kirke, kaldet Thiodhildarkirke. Meget bedre syntes Erik om sin

*) Eriks saga taler intet om disse Eriks Udsald mod Præsterne; men Annalerne have opbevaret dem.

Søns Leif's Iver i at foretage en ny Opdagelsesreise til det Land, hvorpaa han nylig havde faaet Forsmag; selv agtede han efter Sønnens Indbydelse deri at tage Deel. Men som han var sysselsat med, før Reisens Tiltrædelse at nedgrave sine Skatte for at skjule dem for sin Kone, faldt han af Hesten og brækkede Laaret. Leif gik da tilsøes med 20 andre. Men Forsøget fik intet heldigt Udfald. De Seilende bleve forslagne til Kysterne af Irland, og kom efter megen Omflakten og mange udstandne Besværligheder tilbage til Grønland med uforrettet Sag.

Naar Erik døde, findes ingensteds i Harbørgerne anført. Selv var han ikke med paa, men overlevede vel fornøiet et stort Sætog, som Karlsesne med 140 Ledsagere foretog for at oplede Vinland.

VI. Blandede Efterretninger.

I Betragtning af den vedvarende og stedse tiltagende Dyrhed paa alle Livets Fornødenheder, har Hs. Majestæt Kongen, paa Directionens, ved det theologiske Facultets Andragende foranledigede, allerunderdanigste Forestilling, atter *) ved allernaadigst Resolution af 20 Mart. tilladt, at af Communitetets

*) Jvf. disse Aanal. 1810. 1 B. S. 76.

Overskud maatte som overordentlig Understøttelse for 60 af de meest trængende og værdige Studerende ved Kiøbenhavns Universitet uddeles indtil 1300 Rdlr. Ifølge denne allerhøieste Tilladelse er det theologiske Facultet af Directionen blevet be- myndiget til, at uddele fornævnte Sum saaledes, at nogle have erholdt hver 30 Rdlr., andre hver 20 og andre hver 15 Rdlr. I denne Understøttelse have taget Deel ei blot trængende Communitets- Alumner og saadanne, som ved den sidste Besættelse af ledige Communitetspladser maatte forbigaaes, men ogsaa saadanne, som, fordi de først i Octob. f. A. vare blevene academiske Borgere, ei endnu havde Udgang til de ordentlige Stipendier.

Underbetienten paa Regentsen, hvis Pligter og Forretninger ere bestemte ved den sidste Communitetsfundats af 25 Jun. 1777 §. 80 *), nød hidtil i Løn af Communitetets Cassé 72 Rdlr. 4 Mk. (i Aaret 1810 forhøiet til 100 Rdlr.), og af hver Alumnus paa Regentsen 1 Rdlr. aarlig, eller 100 Rdlr. i alt 200 Rdlr. Desuden var ham tilstaaet 1 Favn Brænde in natura, og desuden til denne Fornøden- hed 25 Rdlr. i Penge, tilligemed endeel andre smaa

*) Jof. Profess. Nyerups Efterretninger om Regent- sen. Kiøbenh. 1809 S. 56 ff. og disse Annal. 1809. 2 B S. 90.

Emolumenter, hvilke sidste kunde beløbe sig til omtrent 68 Rdlr. aarlig. For at undgaae de Uleiligheder, som vare forbundne med den hidtilværende Lønningsmaade, især ogsaa med Oppebørselen af de 100 Rdlr. som tvende Gange om Aaret skulde indfordres af et Antal af 100 Alumner, blev af Stiftelsens Deconomus, Hr. Conferenzr. Ridder Holtermann, og dens nærmeste Direction, det theologiske Facultet, foreslaaet, at Alumnerne maatte herefter blive befriede fra denne Udgift, og for Underbetienten reglementeres en fast Løn af 300 Rdlr. af Communitetsskassen og 2½ Favn Brænde, hvorimod al anden Godtgjørelse for ham saavel fra Alumnernes som fra Communitetets Side skulde bortfalde.

Directionen for Universitetet og de lærde Skoler har allerunderdanigst indstillet dette, hensigtsmæssigt befundne, Forslag til allerhøiest Approbation, hvilken derefter ved allernaadigst Resolution af 20 Mart. er bleven meddeelt.

Under 20 Mart. har Hs. Majestæt i Betragtning af Tidsumstændighederne bifaldet, at den ved allerhøiest Resolution af 17 Jan. 1810 for Aaret 1811 bevilgede *) Forhøielse i Almanakernes Priis maa udstrækkes til Aaret 1812, saaledes at Almanakkerne for

*) See disse Annal. 1810. 1 B. S. 76.

sidstbemeldte Aar 1812 maae af Universitetsbogtrykker
 Directeur Schulz sælges for 3½ R. Stykket uhæftede,
 og 4 R. Stykket hæftede, hvilken Priis trykkes paa
 Titelbladet til alles Efterretning.

Den 2 Januar udnævnedes Consistorium Studii
 af P. C. Thørche, J. G. Røder og B. S.
 Ingemann til at nyde de ledige Pladser paa
 Walchendorfs Collegium.

Den 13 Febr. ligetedes Candid. iur. Bigfus
 Stephani Thørrønsen og Studios. Wilhelm
 Rudolph Dichmann til Alunner paa Elersens
 Collegium.

Den 6 Mart. ligeledes Studios. N. C. Bagge,
 J. C. Fangel, A. J. Stadfeldt og J. J.
 Laurberg til at nyde de fire ledige Pladser i
 det Friisfke Legat.
